

Museumnieuws

KEES MOELIKER

Geen vier maar twee

Het zal u zijn opgevallen dat Straatgras in 2003 wat minder frequent dan voorgaande jaren is verschenen. U heeft dit jaar geen vier losse Straatgrassen, maar twee dikke dubbelnummers ontvangen. Dit nummer (15 3/4) sluit jaargang 15 af. Hiermee is flink op de (stijgende) drukkosten bespaard. Naar het zich laat aanzien verschijnt jaargang 16 weer volgens het gebruikelijke schema in maart, juni, september en december.

Vereniging NMR op excursie

Op vrijdag 13 juni bracht een bus(je) vol leden en donateurs van de Vereniging een bezoek aan Naturalis in Leiden. In het fraai gerestaureerde Pesthuis dat nooit als zodanig dienst had gedaan, maar nu de ruime précour vormt van het museum, werden we ontvangen door John Staats, in witte jas. Zo'n kledingstuk dwingt doorgaans ontzag af en in zijn geval was dat volkomen terecht. Hij paarde een decennialange ervaring op het gebied van expeditie en natuurlijk historie aan een geheel eigen wijze van presenteren. In een bijzonder hoog tempo gidste hij de leden langs de fraaie opstelling van de vaste collectie en de vanzelfsprekend kolossale expositie 'Dino Argentino' over de dinosaurussen die ooit Zuid-Amerika bewoonden. Hoofdstuk van de excursie was evenwel toch het kijkje achter de schermen in de befaamde en voor het gewone publiek gesloten collectietoren, en wel de afdeling Pisces en Aves. Voor menigeen een El Dorado van bijzondere vissen en vogels, in wel haast onafzienbare rijen opgesteld in stellages. Twee conservatoren van Naturalis, dr Chris Smeenk en dr Martien van Oijen, waren uiterst bereidwillig om alle vragen te beantwoorden en alles te laten zien wat maar enigszins mogelijk was, gezien de beperkte tijd van dit bezoek. Kortom: een uiterst interessante en ook leuke excursie, ook omdat het de museumachterban weer eens dichterbij elkaar bracht. Voor het bestuur van de Vereniging reden om in het voorjaar weer op pad te gaan. Als u suggesties heeft voor een bestemming waarvan u denkt dat dit de leden aan zal spreken: laat het weten via de redactie van Straatgras. [Kees Vrijdag]

Bezoekersaantal omhoog

Het gaat dit jaar beter met de bezoekersaantallen dan vorig jaar. Eind oktober begon het totale aantal bezoekers dat sinds 1 januari 2003 over de drempel kwam weer met een drie. Het ziet er dus naar uit dat we het jaar gaan afsluiten met ongeveer 35.000 bezoekers. Dat is een flinke stijging ten opzichte van 2002 toen we bijna 27.000 bezoekers trokken en bijna het niveau van topjaar 2001.

Aanwinst: vlindercollectie

Collectie vld Zwan, (foto: Kees Moeliker)

De afdeling Entomologie was nog maar net klaar met het integreren van 'de verzameling de Gilde' in de museumcollectie of er diende zich weer een omvangrijke schenking aan. In september verwierf het museum 26 laden vol met geprepareerde vlinders bijgebracht door wijlen L.N. van der Zwan uit Goes. De heer van der Zwan werkte o.a. in Suriname en zijn collectie bevat veel vlinders uit dat land. Een deel van de schenking bestaat uit zogenaamd ongedocumenteerd materiaal (zonder vindplaats en -datum), en dat zijn volgens afdelingscoördinator Ruud Vis juist mooie tropische vlinders om tentoon te stellen. Onze entomologen kwamen bij het inventariseren van de schenking ook nog twee verrassingen tegen: een kolibrie en een vleermuis, opgeprikt tussen de vlinders. Deze gewervelden werden overgedragen aan betreffende collectiebeheerders.

Het Hoboken Wetenschapscafé

Op zondagmiddag 19 oktober, midden in de Wetenweek, vond in de Hoboken Salon van het Natuurmuseum Rotterdam het eerste Hoboken Wetenschapscafé plaats, georganiseerd door het Natuurmuseum het Erasmus MC. De naam verwijst naar het voormalige 'Land van Hoboken', het stukje Rotterdam waar zowel het Natuurmuseum als het Erasmus MC gevestigd zijn. Doel is actuele onderwer-

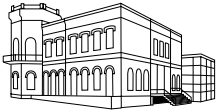
Willem Geerlings, (foto: Kees Moeliker)

pen en onderzoeksresultaten op het gebied van de geneeskunde en bio-wetenschappen onder de aandacht van een breed publiek brengen.

Museumbezoekers kunnen aanschuiven in het café en onder het genot van een drankje luisteren naar en praten of discussiëren met een arts of onderzoeker die het woord voert. Op 19 oktober was de hoofdgast drs Willem Geerlings, lid van de Raad van Bestuur van het Erasmus MC, die het begrip 'gezondheid' besprak. Verder presenteerde Jelle Reumer zijn nieuwe boek 'Plant je voort! - de waarheid over sex' (zie elders in Museumnieuws), en werd de uitslag bekend gemaakt van de Erasmus Kenniskwis. Jan Molenaar, emeritus hoogleraar kinderchirurgie en aanjager van het concept, trad op als gespreksleider. Het is de bedoeling dat het Hoboken Wetenschapscafé een regelmatig terugkerend fenomeen wordt.

Opening Mensbeeld

De tentoonstelling Mensbeeld en de daaraan gekoppelde activiteiten, waarover u elders in deze Straatgras ook het nodige kunt lezen, ging van start op 15 oktober in de Parkzaal van het museum. Ruim 300 genodigden luisterden - na woorden van welkom door museumdirecteur en gastheer Jelle Reumer en Rien Meijerink, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Erasmus MC - naar de openingstoespraak van Hans Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, die nadat hij een levend menselijk anatomisch preparaat (vakkundig beschilderd door Ilse Wielage) had onthuld, nog een verrassing in petto had: een Koninklijke Onderscheiding voor de feestredenaar van die middag professor Ab Osterhaus, viroloog verbonden aan het Erasmus MC. De minister hing Osterhaus de versierselen om behorende bij de titel 'Commandeur in de Orde van de Nederlandse

[Museumnieuws]

Minister Hogervorst. (foto: Piet Smaal)

Leeuw'. Professor Osterhaus kreeg deze (hele) hoge onderscheiding 'omdat het Hare Majesteit behaagt heeft' op grond van zijn internationaal toonaangevende positie binnen de virologie, en zijn uitzonderlijke maatschappelijke prestaties op dat gebied. Niet geheel onverwacht ging de lezing waarmee hij de aanwezigen in de Parkzaal ruim een half uur wist te boeien over de blijvende dreiging van virusinfecties. De aansluitende receptie - perfect verzorgd door onze huiscateraar Maïtre Frédérique - hield veel van de dorstigen gelukkig tijdelijk op de begane grond, want boven, op de eerste verdieping van het museum, kraakten de vloeren onder de voeten van de vele belangstellenden bij de Mensbeeld-vitrines en de endoscopie demonstraties.

Commandeur Osterhaus. (foto: Piet Smaal)

Wetenweek: Mensbeeldweek

Het museum deed traditiegetrouw jaarlijks mee aan de wetenschapsdag, de laatste dag van de Wetenschapsweek, die tegenwoordig Wetenweek heet. Wetenschapsdag in het Natuurmuseum betekende depotrondleidingen en collectiebeheerders die preparerden en determineerden. Dit jaar werd deze traditie overboord gezet en kon dankzij en in samenwerking met het Erasmus MC een aan Mensbeeld gekoppeld programma samengesteld worden dat de hele Wetenweek, van 15 t/m 22 oktober, duurde. Het

Snijzaal Erasmus MC. (foto: Piet Smaal)

museum was speciaal daarvoor ook op maandag open. Het programma bestond uit rondleidingen die dagelijks op vaste tijdstippen vanuit het museum naar klinische en onderzoeksafdelingen van het Erasmus MC vertrokken, en 'zelf een kijkoperatie uitvoeren' in de grote Mensbeeldzaal.

Al vroeg in de ochtend van de eerste dag (na de opening), toen de platgetrapte borrelnoten nog van het parket gekrabbt moesten worden, dromden de eerste bezoekers die zeker wilden zijn van een plaatsje in een rondleiding, kleumend samen op het bordes van het museum. Toen de museumdeuren om tien uur open gingen, had zich een heuse rij gevormd en waren na een half uur alle rondleidingen vol. Flexibiliteit bij medisch-studenten (de rondlei-

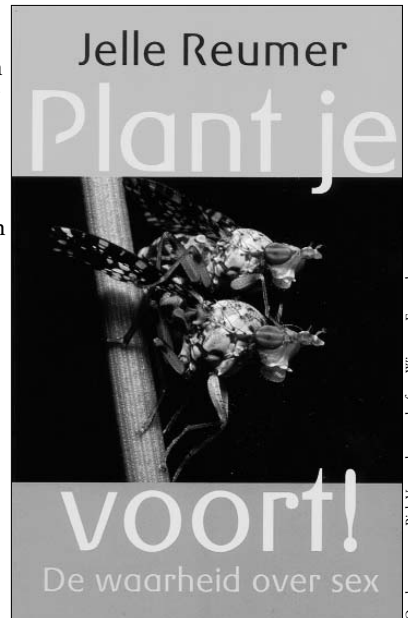
Rijen in het museum. (foto: Kees Moeliker)

ders, onder bezielende leiding van Dennis Rooker) en onderzoekers ter plaatse op de EMC-afdelingen zorgden bijna elke dag voor extra rondleidingen zodat heel veel mensen nu eens niet als patiënt maar als in biowetenschap geïnteresseerde bezoeker achter de schermen van het 'ziekenhuis' konden rondkijken. Favoriet was de rondleiding naar de bijna mytische snijzaal, waar met formaline geconserveerde lichamen van (vaak lang geleden) overleden mensen voor anatomie-onderwijs worden gebruikt. Daar was het dr Gert-Jan Kleinrensink die onvermoeibaar groepen bleef ontvangen, gedreven vertelde en voorzichtig gravend in de bruinverkleurde, leerachtige lijken tal van leuke anatomische details liet zien. Maar ook de Afdeling Radiologie waar geavanceerde scanners werden gedemonstreerd door unithoofd David de

Vries, en het live bijwonen van een operatie (via een videoscherm), waarbij de chirurg uitleg gaf en vragen beantwoordde, trokken veel belangstelling. In totaal trok het Wetenweek Mensbeeld-programma ruim 2500 bezoekers naar museum en Erasmus MC.

Plant je voort!

Tijdens de voorbereiding van Plant je voort! - vorig jaar om deze tijd - ontstond bij het brein achter de tentoonstelling, Jelle Reumer, het plan om op basis van zijn tentoonstellingsteksten een boekje over het onderwerp te schrijven. Mede door het succes van de expositie (het onderwerp 'seks' trok publiek en pers massaal naar het museum) besloot Uitgeverij Contact het boek uit te geven. Begin oktober lag het in de winkel en de recensies zijn tot dusver lovend. 'Plant je voort!' dat als ondertitel 'De waarheid over sex' mee kreeg, is geschreven voor kinderen vanaf een jaar of twaalf maar is ook voor grote mensen zeker het lezen waard. Het geeft antwoord op de vragen 'Waarom planten we ons voort?' en 'Hoe doen we dat?'. 'Plant je voort!' lag bij de samensteller van Museumnieuws op zijn nachtkastje en het zorgde - voor het slapen gaan - voor een paar uur aangenaam (lees)plezier. Voor twaalf euro vijftig (in de winkel van het Natuurmuseum of in de boekwinkel) weet u alles.

Omslag ontwerp: Rick Vermeulen; omslagfoto: Wim van Eijnmond.

Jelle Reumer - Plant je voort!
De waarheid over sex - Uitgeverij Contact, Amsterdam/Antwerpen, 2003; 128 pagina's, geïllustreerd met lijntekeningen van de auteur en zwartwit foto's; ISBN 90 254 1956 9.

